

Чернівецький юридичний інститут
Національного університету
«Одеська юридична академія»

ПРОБЛЕМИ РЕФОРМУВАННЯ КРИМІНАЛЬНОЇ ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ

**ЗБІРНИК ЗА МАТЕРІАЛАМИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

15-16 червня 2017 р.

Чернівецький юридичний інститут
Національного університету
«Одеська юридична академія»

ПРОБЛЕМИ РЕФОРМУВАННЯ КРИМІНАЛЬНОЇ ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ

*ЗБІРНИК ЗА МАТЕРІАЛАМИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ*

15-16 червня 2017 р.

Чернівці-2017

ББК67.9(4УКР)308я43+67.9(4УКР)7я43
П78

Рекомендовано до друку
засіданням кафедри кримінальної юстиції
Чернівецького юридичного інституту НУ «ОЮА»

Редакційна колегія: Полянський Ю.Є., професор; Марчак В.Я. д.ю.н., проф.; Сірко Б.П., к.ю.н., доцент; Латковська Т.А., д.ю.н., проф.; Сидор В.Д., д.ю.н., проф.; Юрчишин В.М., д.ю.н., доцент; Король В.В., к.ю.н., професор; Кіпен Н.В., к.ю.н., доцент; Брижак А.В., к.ю.н., доцент.

Проблеми реформування кримінальної юстиції України:
П78 збірник наукових праць за матеріалами всеукраїнської науково-практичної конференції, 15-16 червня 2017 р. - Чернівці, 2017.
- 148 с

У збірнику вміщені тези доповідей і наукові статті учасників всеукраїнської науково-практичної конференції «Проблеми реформування кримінальної юстиції України».

Видання розраховане на науковців, викладачів, працівників судових та правоохоронних органів та суб'єктів підприємницької діяльності.

ББК67.9(4УКР)308я43+67.9(4УКР)7я43

Редакційна колегія не завжди поділяє позицію авторів.
За точність викладеного матеріалу відповідальність покладена на авторів.

Зміст

СЕКЦІЯ I РЕФОРМУВАННЯ ОРГАНІВ ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ

1. Бандурка О.М. До проблем реформування кримінальної юстиції України.....	6
2. Нор В.Т., Луцик В.В. Моніторинг банківських рахунків та фінансовий моніторинг як засіб протидії фінансування тероризму.....	10
3. Басиста І.В. Окремі питання криміналізації та декриміналізації діянь з огляду практики розслідування окремих видів кримінальних правопорушень.....	14
4. Свіглична Ю.О., Харченко В.Б. «Проступок» як категорія адміністративного і кримінального права.....	16
5. Біленчук П.Д., Обіход Т.В. Удосконалення положень чинного законодавства України, як запорука гарантування ядерної безпеки.....	22
6. Бобік В.П. Вдосконалення діяльності кримінальної юстиції України в межах реалізації презумпції невинуватості.....	30
7. Ополінський А.О. Протиправне заволодіння майном підприємства, установи, організації на сучасному етапі реформування правоохоронних органів.....	33
8. Попович О.В. Предмет складу злочину, передбаченого ст. 110-2 КК України.....	36
9. Дідківська Г.В. Міжнародний досвід правового положення потерпілого у кримінальному судочинстві.....	39

СЕКЦІЯ II РЕФОРМУВАННЯ СУДОВОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ

10. Захарченко О.В. Право на справедливий судовий розгляд в кримінальному судочинстві.....	43
11. Захарченко Н.С. Суб'єкт злочину та його обов'язкові ознаки відповідно до норм кримінального законодавства.....	47
12. Огородник А.П. Належна професійна підготовка суддів є неодмінною умовою компетентного судочинства, гарантією незалежності та безсторонності суддів, поваги суспільства до судової влади.....	51
13. Юрчишин П.В. Участь присяжних у кримінальному судочинстві України.....	52
14. Король В.В. Механізм реалізації положень засади невторчання у приватне життя під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій.....	55
15. Кісен Н.В. Система кримінально-процесуальних гарантій на стадії досудового розслідування.....	60
16. Марчак В.Я. Професійна деформація: поняття, причини та заходи запобігання.....	64

СЕКЦІЯ ІІІ

РЕФОРМУВАННЯ ОРГАНІВ ПРОКУРАТУРИ УКРАЇНИ

17. **Полянський Ю.Є.** Нагляд прокурора за додержанням вимог закону на початку досудового розслідування.....69
18. **Сірко Б.П.** Наглядові та процесуальні повноваження прокурора за додержанням вимог закону під час досудового розслідування.....74
19. **Онищенко О.О., Мудряк Т.О.** Реформування органів прокуратури - основа ефективної антикорупційної політики України.....78
20. **Корж В.П.** Проблеми реформування системи органів прокуратури України.....80
21. **Савченко В.А.** Структура та повноваження органів прокуратури Австрії.....85
22. **Жолнович І.В.** Деякі аспекти діяльності прокурора щодо визначення підслідності корупційних злочинів.....88
23. **Омельчук Л.В., Фрідман Д.А.** Порівняльний аналіз органів прокуратури англосаксонської та романо-германської правових сімей: досвід для України.....90
24. **Юрчишин В.Д.** Система та повноваження органів прокуратури литовської республіки у кримінальному процесі: міжнародні стандарти та світова практика.....93
25. **Юрчишин В.М.** Функціональний метод як пріоритетна методологічна засада наукового пізнання кримінальних процесуальних функцій прокурора у досудовому розслідуванні.....97

СЕКЦІЯ ІV

РЕФОРМУВАННЯ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ

26. **Топчій В.В.** Сучасні проблеми функціонування та пріоритетні напрями реформування та вдосконалення національної поліції України.....103
27. **Корнякова Т.В., Сачко О.В.** Кримінологічна криза в Україні: концепція подолання.....107
28. **Лисенко В.В.** Розшук осіб як самостійний напрям діяльності правоохоронних органів.....109
29. **Колос О.В.** Кіберполіція крізь призму реалій.....113
30. **Жерж Н.А., Жерж Л.А.** Зарубіжний досвід щодо особливостей поліцейської діяльності та функціонування поліції Грузії, Литовської республіки та країн Прибалтики.....116
31. **Королишин І.М.** Деякі аспекти участі експерта у кримінальному процесі США та Великобританії.....120
32. **Карпенко Н.В.** Історія створення та сучасний стан законодавчого і ресурсного забезпечення національної поліції України.....123
33. **Калініченко Л.І.** Перспективи запровадження приватно-детективної діяльності в Україні.....126

34. Бабій А.Ю. Проблеми профілактики адиктивної поведінки як фактору злочинності неповнолітніх	129
35. Юрчишин Ю.В. Процесуальні особливості проведення негласних слідчих (розшукових) дій	133
36. Ахтирська Н.М. До питання визнання висновків судових експертиз, проведених на території інших держав	138
37. Кравченко К.С. Экспертное обеспечение расследования торговли людьми	141
38. Томас Ж. Культурні цінності як предмет злочинного посягання та європейські стандарти запобігання	145

ресурс] http://search.ligazakon.ua/1_doc2.nsf/link1/MVS20110011 (дата звернення 08.06.2017).

4. Наказ МВС України №494 від 31 травня 2012 року «Про організацію діяльності Управління боротьби з кіберзлочинністю КНП України та підрозділів боротьби з кіберзлочинністю ГУМВС, УМВС» [Електронний ресурс] <http://document.ua/pro-organizaciyu-diyalnosti-upravlinnja-borotbi-z-kiberzloch-doc103883.html> (дата звернення 08.06.2017).

5. Постанова Кабінету міністрів України №831 від 13 жовтня 2013 року «Про утворення територіального органу Національної поліції» [Електронний ресурс] <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/811-2013-%D0%BF> (дата звернення 08.06.2017).

6. Офіційний сайт Національної поліції України. [Електронний ресурс] <http://www.npu.gov.ua/uk/publish/article/1816252> (дата звернення 08.06.2017).

7. Сині кити: кіберполіція виявила майже 1000 «груп смерті» та попередила понад 10 спроб суїциду. [Електронний ресурс] – Режим доступу до статті: <https://tsn.ua/ukrayina/sini-kiti-kiberpoliciya-viyavila-mayzhe-1000-grup-smerti-ta-poperedila-ponad-10-sprob-suyicidu-919927.html> (дата звернення 08.06.2017).

Жерж П.А.

*кандидат юридичних наук,
доцент кафедри кримінального права та кримінології,
заступник Директора Навчально-наукового інституту
права з наукової роботи, Університету державних
фіскальної служби України*

Жерж Л.І.

*аспірант Університету державних
фіскальної служби України*

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ЩОДО ОСОБЛИВОСТЕЙ ПОЛІЦЕЙСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ПОЛІЦІЇ ГРУЗІЇ, ЛИТОВСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ ТА КРАЇН ПРИБАЛТИКИ

Для України, як суверенної, незалежної, демократичної, соціальної та правової держави, актуальним та важливим завданням на шляхак її становлення і розвитку є реформування та вдосконалення правоохоронних органів, як суб'єктів забезпечення правопорядку та реалізації захисту прав та основоположних свобод людини і громадянина.

Національна поліція в Україні лише починає розгортати свою діяльність. Хоч основні положення її діяльності законодавчо врегульовані, проте існує низка проблем, що виникають під час реалізації поліцією своїх завдань та функцій. Тому важливим аспектом аналізу ефективності функціонування поліції в Україні є урахування зарубіжного досвіду щодо

поліцейської діяльності.

Як відомо, при реформуванні органів внутрішніх справ України керівництвом держави обрана грузинська модель поліції. Тому актуальним є порівняння саме з цією системою поліцейської діяльності.

Основним нормативно-правовим актом, який визначає побудову та діяльність поліції Грузії, є Закон Грузії «Про поліцію» № 1444-іс, підписаний Президентом Грузії М. Саакашвілі 4 жовтня 2013 року і введений в дію з 1 січня 2014 року [1].

Грузинський закон визначає принципи діяльності, правові форми організаційного устрою, функції, повноваження поліції Грузії, порядок проходження служби, гарантії правового та соціального захисту поліцейських та контроль за діяльністю поліції. основними принципами діяльності грузинської поліції є принципи поваги та захисту прав і свобод людини, політичний нейтралітет, принцип законності, співрозмірності поліцейських заходів, дискретності повноважень, прозорості діяльності поліції. до принципів, на яких будується діяльність української поліції, відносяться принципи верховенства права, захист прав та свобод громадян, законність, відкритість та прозорість, політична нейтральність, безперервність, взаємодія з населенням [2, с. 18]. Відповідні принципи передбачені і Законом України «Про Національну поліцію».

Здійснення оперативно-розшукових заходів поліцією та іншими підрозділами МВС Грузії здійснюється на підставі закону «Про оперативно-розшукову діяльність» та іншими законами і підзаконними актами, наприклад, Законами «Про службу громадської безпеки», «Про контррозвідувальну діяльність» тощо. Аналогічний закон існує в Україні, це Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність». Закон Грузії «Про поліцію» визначає можливість при виконанні своїх професійних обов'язків застосування засобів примусу. Поліція Грузії має право застосовувати примус, під яким розуміється застосування поліцією в разі необхідності фізичної сили, спеціальних засобів та вогнепальної зброї для реалізації функцій поліції [1].

Поліція України, як і поліція Грузії зберігають мілітаризацію поліцейської системи, про що свідчить збереження поліцейської форми, поліцейських спеціальних звань, що, в принципі, суперечить європейській практиці побудови поліцейських сил.

Із вищенаведеного випливає, що правоохоронна система Грузії та України досить подібні за своїми завданнями, принципами та структурою, хоч існують деякі відмінності. Цікаво порівняти діяльність Національної поліції України з відповідними органами інших провідних країн. Нашу увагу привертає правоохоронна система Литовської Республіки.

Згідно з Законом про поліцію Литовської Республіки, поліція складається з: департаменту поліції; спеціалізованих поліцейських підрозділів; територіальних підрозділів поліції; спеціалізованих навчальних закладів поліції [3].

Слід зазначити, що спеціалізовані підрозділи створені не за

територіальним принципом. Ці підрозділи здійснюють певні функції поліцейські функції, що визначені нормативно-правовими актами. Вона кримінальної поліції Литви – завдання цього бюро полягає в пошуку та виявленні серйозних і великих злочинів, злочинної діяльності, що викликають суспільний інтерес, діяльності, пов'язаної з функціями злочинних організацій, організованих груп та їх членів, а також координуванні розслідування. Співробітники бюро займаються пошуком безвісти зниклих людей, а також осіб, які переховуються від правоохоронних органів та судів. Бюро складається з кількох відділів, а саме: слідчого відділу; оперативного підрозділу; відділу із захисту потерпілих; відділу з контролю за корупцією; міжнародного бюро зв'язків; інформаційно-аналітичного відділу; центр судової поліції Литви забезпечує комплексну науково-технічну підтримку посадовим особам слідчого підрозділу під час розслідування злочинної діяльності, а також її профілактики; антитерористична команда «АВА» поліції Литви діє на території Литовської Республіки, яка виконує спеціальні операції із застосуванням сили, збройних та спеціальних засобів; автомобільна поліція Литви контролює рух на дорогах Литовської Республіки, організовує супровід глав іноземних держав, уряду та офіційних делегацій, а також виконує інші спеціальні функції, визначені нормативно-правовими актами в державному масштабі і без урахування територіального принципу [4].

Спеціалізовані навчальні заклади поліції є професійними підрозділами, які забезпечують постійне підвищення кваліфікації поліцейських. Потреба у наявності таких спеціалізованих навчальних закладів в Україні ґрунтується на необхідності підвищення рівня кваліфікації працівників новоствореної поліції. Тому, запровадження таких спеціалізованих закладів було б ефективним кроком для модернізації правоохоронної системи України.

Поліцейською установою Естонії є Департамент поліції і прикордонної охорони. Пріоритетні завдання поліції Естонії закріплені у ст. 1 Закону «Про поліцію та прикордонну охорону»: охорона громадського порядку; профілактика правопорушень; видача документів щодо громадянства та міграції; пошук і рятування на морі; управління прикордонною охороною; обробка злочинів і виконання покарань відповідно до закону і виконання захист осіб та охорона об'єктів [5, ст. 4].

Саме тому, з метою удосконалення діяльності Національної поліції України необхідно здійснити такі кроки: з урахуванням досвіду зарубіжних країн треба створити нове обличчя української поліції, визначити працівників правоохоронних органів європейського рівня, змусити їх відповідати на загрози нашого часу; по-друге, слід запровадити діяльність поліції найкращі взірці вітчизняного та зарубіжного досвіду всебічно сприяти поглибленню міжнародного співробітництва в правоохоронній сфері і по-третє, слід тісно взаємодіяти з правоохоронними та іншими органами державної влади, органами місцевого самоврядування,

наше протидії злочинним проявам в суспільстві, в першу чергу з візуальною.

Цяко говорити про Україну, то новостворена Національна поліція ще не повсім пройшла перевірку часом, щоб можна було зробити точні висновки. Але з упевненістю можемо сказати на основі нашого наукового дослідження, що попереду усіх чекає плідна праця як з боку поліцейських щодо «задоволення» їх довіри до суспільства, так і з боку державних органів щодо вдосконалення національного законодавства задля дієвої роботи новоствореного органу.

Але, на нашу думку, навіть якісно розроблену реформу міліції не можна буде провести без комплексного реформування в масштабах всієї держави. Не можна в рамках діючої системи реформувати одне яєсь законодавство, коли система загалом залишиться без змін.

Для того, щоб поліція України нового типу реально здійснювала свою професійну діяльність відповідно до сучасних постійно змінюваних умов, їй необхідно постійно спостерігати за змінами в суспільстві та реагувати на них відповідно вчасно.

Ми вважаємо, що успішна діяльність правоохоронної системи можлива тільки за умови, що новий поліцейський буде постійно працювати над своїм, підвищувати свій професійний і культурний рівні, розширювати свій кругозір. Треба формувати повагу до працівника поліції всіма засобами – шляхом встановлення зв'язку з громадянами, чесності, відвертості й професійних навичок до охайного зовнішнього вигляду. Тільки високий культурний та професійний рівні особового складу Національної поліції забезпечать належний правопорядок, захист прав і свобод людини і громадянина України, інтересів суспільства і держави.

Список використаних джерел:

1. Про поліцію: Закон Грузії від 4 жовтня 2013 р. №1444-Іс. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.matsne.gov.ge>.
2. Фільштейн І.В. Правове регулювання діяльності поліції Грузії та національної поліції України (порівняльний аналіз) / І.В. Фільштейн // Науковий вісник Ужгородського національного університету, 2015, Серія Юридична. Випуск 35. Частина II. Том 3 – С. 18-21
3. Lietuvos Respublikos Policijos Veiklos Įstatymas 2000 m. spalio 17 d. Nr. VIII-2048 Vilnius // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=435630.
4. Policijos departamento prie vidaus reikau ministerijos [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.policija.lt>.
5. Politsei ja piirivalve seadus: redaktsiooni joustumise kp: Закон Республіки від 29.03.2015 р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.riigiteataja.ee/akt/119032015005>.